

AGATHA CHRISTIE

Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές

ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΩΤΟΤΥΠΟΥ: MURDER ON THE ORIENT EXPRESS
Από τις Εκδόσεις HarperCollinsPublishers, Λονδίνο 2017

ΤΙΤΛΟΣ ΒΙΒΛΙΟΥ: **Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές**

ΣΥΓΓΡΑΦΕΑΣ: Agatha Christie

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Χρήστος Καψάλης

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ – ΔΙΟΡΘΩΣΗ ΚΕΙΜΕΝΟΥ: Γιώργος Γιαννούσης

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ: Μερσίνα Λαδοπούλου

ΜΑΚΕΤΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ: Τζίνα Γεωργίου

© Agatha Christie Limited, 1934. All rights reserved.

The AC Monogram Logo is a trademark, and AGATHA CHRISTIE, MURDER ON THE ORIENT EXPRESS, POIROT and the Agatha Christie Signature are registered trade marks of Agatha Christie Limited in the UK and elsewhere. All rights reserved.

© Εξωφύλλου: HarperCollinsPublishers Ltd.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε., Αθήνα 2018

Πρώτη έκδοση: Εκδόσεις Λυχνάρι, με τον τίτλο «Έγκλημα στο εξπρές Οριάν»

Δεύτερη έκδοση: Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ, Δεκέμβριος 2018, 5.000 αντίτυπα

Έντυπη έκδοση ISBN 978-618-01-2805-5

Ηλεκτρονική έκδοση ISBN 978-618-01-2806-2

Τυπώθηκε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, σε χαρτί ελεύθερο χημικών ουσιών, προερχόμενο αποκλειστικά και μόνο από δάση που καλλιεργούνται για την παραγωγή χαρτίου.

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιονδήποτε τρόπο ή μέσο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, διανομή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση, παρουσίαση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ Α.Ε.

Έδρα: Τατοΐου 121, 144 52 Μεταμόρφωση

Βιβλιοπωλείο: Εμμ. Μπενάκη 13-15, 106 78 Αθήνα

Τηλ.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

PSYCHOGIOS PUBLICATIONS S.A.

Head Office: 121, Tatoiou Str., 144 52 Metamorfossi, Greece

Bookstore: 13-15, Emm. Benaki Str., 106 78 Athens, Greece

Tel.: 2102804800 • fax: 2102819550 • e-mail: info@psychogios.gr

www.psychogios.gr • <http://blog.psychogios.gr>

AGATHA CHRISTIE

Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές

Μετάφραση: Χρήστος Καψάλης

Πρόλογος: Φίλιππος Φιλίππου

ΕΡΓΑ ΤΗΣ ΑΓΚΑΘΑ ΚΡΙΣΤΙ
ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΨΥΧΟΓΙΟΣ

Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς

Πέντε μικρά γουρουνάκια

Φόνοι με αλφαβητική σειρά

Έγκλημα στο Οριάν Εξηρές

Ο Πουαρό ερευνά

Φόνος στο πρεσβυτέριο

Το πτώμα στη βιβλιοθήκη

Και δεν έμεινε κανένας

Δέκα ύποπτοι για φόνο

Μια αυτοβιογραφία

*Στον Μ.Ε.Λ.Μ.
Αρπατσίγια, 1933*

Περιεχόμενα

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση	11
Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου	19

Μέρος Πρώτο – Τα δεδομένα

1. Ένας σημαντικός επιβάτης στο Εξηπρές του Ταύρου.....	25
2. Ξενοδοχείο Τοκατλιάν	36
3. Ο Πουαρό αρνείται μια υπόθεση	45
4. Μια κραυγή μέσα στη νύχτα	54
5. Το έγκλημα.....	59
6. Μια γυναίκα;.....	73
7. Το πτώμα	82
8. Η υπόθεση Άρμστρονγκ.....	93

Μέρος Δεύτερο – Καταθέσεις και στοιχεία

1. Η κατάθεση του φροντιστή της κλινάμαξας	101
2. Η κατάθεση του γραμματέα	107
3. Η κατάθεση του βαλέ.....	113
4. Η κατάθεση της Αμερικανίδας κυρίας.....	119
5. Η κατάθεση της Σουηδής κυρίας	128

6.	Η κατάθεση της Ρωσίδας πριγκίπισσας	134
7.	Η κατάθεση του κόμη και της κόμισσας Αντρενί	142
8.	Η κατάθεση του συνταγματάρχη Άρμπαθνοτ.....	148
9.	Η κατάθεση του κυρίου Χάρντμαν.....	157
10.	Η κατάθεση του Ιταλού	165
11.	Η κατάθεση της δεσποινίδος Ντέμπεναμ.....	170
12.	Η κατάθεση της Γερμανίδας συνοδού.....	176
13.	Ανακεφαλαίωση των καταθέσεων των επιβατών	183
14.	Το στοιχείο του όπλου	192
15.	Το στοιχείο των αποσκευών των επιβατών	201

Μέρος Τρίτο – Ο Ηρακλής Πουαρό κάθεται και σκέφτεται

1.	Ποιος απ' όλους;	221
2.	Δέκα ερωτήματα	229
3.	Ορισμένα σημαίνοντα σημεία.....	235
4.	Ο λεκές στο ουγγρικό διαβατήριο.....	245
5.	Το βαπτιστικό όνομα της πριγκίπισσας Ντραγκομίροφ..	252
6.	Μια δεύτερη συζήτηση με τον συνταγματάρχη Άρμπαθνοτ	258
7.	Η ταυτότητα της Μέρι Ντέμπεναμ.....	262
8.	Νέες απρόσμενες αποκαλύψεις	267
9.	Ο Πουαρό προτείνει δύο λύσεις	274

Πρόλογος στην ελληνική έκδοση

Οι 13 ύποπτοι και ο Ηρακλής Πουαρό

Η 15η Σεπτεμβρίου 1890 είναι μία αξιομνημόνευτη ημερομηνία τόσο για την αγγλική λογοτεχνία όσο και για την παγκόσμια αστυνομική λογοτεχνία, καθώς στο Τορκί του Ντέβον γεννήθηκε μια μεγάλη λογοτεχνική μορφή, η Άγκαθα Κρίστι, με το όνομα Άγκαθα Μέρι Κλαρίσα Μίλερ. Ήταν το τρίτο παιδί του Φρέντερικ Άλβα Μίλερ, Αμερικανού που είχε μεταναστεύσει στη Βρετανία, και της Κλάρα Μπόεχμερ, γεννημένης στο Μπέλφαστ της Ιρλανδίας.

Στην αυτοβιογραφία της, που εκδόθηκε το 1977, η Κρίστι υποστηρίζει ότι μία από τις μεγαλύτερες καλοτυχίες της ζωής ενός ανθρώπου είναι να ζήσει ευτυχισμένα παιδικά χρόνια. «Εγώ», γράφει, «είχα μια πολύ ευτυχισμένη παιδική ηλικία». Η μικρή Άγκαθα μεγάλωσε με έναν πατέρα που είχε εισοδήματα και δεν εργαζόταν, αλλά πήγαινε στη λέσχη να παίξει ουίσιτ και κρίκετ. Ήταν, θυμάται, καλοσυνάτος, γενναιόδωρος και εκ φύσεως γαλήνιος. Η μητέρα της ήταν αινιγματική και σαγηνευτική.

Ως παιδί, έζησε με ανέσεις και ασφάλεια, αλλά στην ηλικία των έντεκα ετών πέθανε ο πατέρας της από πνευμονία, οπότε αντιμετώπισε την ανέχεια και προβληματίστηκε για το μέλλον της. Την ίδια εποχή, όταν η Άγκαθα άρχισε να γράφει ποιήματα, η αδελφή της, η Ματζ, έγραφε παιδικές ιστορίες. Από νωρίς της άρεσαν τα παραμύθια –της χάριζαν βιβλία με παραμύθια–, ιδιαίτερα εκείνα με ιστορίες

τρόμου με άγρια ζώα και μάγισσες, κάτι που συνέβαινε και εξακολουθεί να συμβαίνει με όλα τα παιδιά.

Μεγαλώνοντας, άφησε τα παραμύθια και έπιασε τα βιβλία για μεγάλους. Άρχισε από τα ιπποτικά έργα του Ουόλτερ Σκοτ και συνέχισε με Ντίκενς· προτιμούσε τον Ζοφερό οίκο του, ένα μυθιστόρημα με αστυνομική πλοκή και ανατροπές. Επίσης, διάβαζε Αλέξανδρο Δουμά και μάλιστα στα γαλλικά. Ενθουσιασμένη από τις περιπέτειες των ηρώων, οι οποίοι μέχρι το ευτυχές τέλος του βιβλίου αντιμετώπιζαν διάφορους κινδύνους, αποφάσισε να ζήσει και η ίδια μια περιπέτεια. Έτσι, με την αυτοπεποίθηση ώριμης γυναίκας –ήταν μια όμορφη κοπέλα, αλλά δεν είχε ιδέα από έρωτες και σεξ–, όταν το 1911 η μητέρα της την πήγε στο Παρίσι, μπήκε σε ένα αεροπλάνο και πέταξε στους αιθέρες· ήταν μια δοκιμαστική πτήση που φανέρωσε τις σωματικές και τις ψυχικές αντοχές της.

Μια μέρα, καθώς ανάρρωνε από γρίπη, η μητέρα της την παρότρυνε να γράψει κάτι για να καταπολεμήσει την πλήξη της. Έτσι, έγραψε μια ιστορία στη γραφομηχανή. Σύντομα άρχισε να διαβάζει με την αδελφή της αστυνομικά μυθιστορήματα και έπεσε πάνω στο Μυστήριο του κίτρινου δωματίου του Γκαστόν Λερού, με τον Ρουλεταμπίλ, έναν ήρωα που τη γοήτευσε. Έχοντας διαβάσει και βιβλία του Άρθουρ Κόναν Ντόιλ με τον Σέρλοκ Χολμς, αποφάσισε να γράψει τις δικές της ιστορίες εγκλημάτων, που ασφαλώς έπρεπε να είναι ισάξιες ή καλύτερες από εκείνες που ήξερε.

Το 1914 παντρεύτηκε έναν νεαρό υπαξιωματικό της αεροπορίας –τι σύμπτωση!–, τον Άρτσιμπαλντ Κρίστι. Μόλις άρχισε ο Πρώτος Παγκόσμιος Πόλεμος, και ενώ ο σύζυγός της υπηρετούσε εδώ κι εκεί, η Άγκαθα εργάστηκε εθελοντικά ως βοηθός στο φαρμακείο ενός νοσοκομείου στο Λονδίνο. Όταν βρέθηκε μπροστά σε μια εγχείρηση, κόντεψε να λιποθυμήσει στη θέα του αίματος. Αργότερα, βέβαια, έγραψε για αναρίθμητους φόνους, για αίματα και θανάτους. Στο νοσοκομείο έμαθε για τα δηλητήρια και άρχισε να φτιάχνει η ίδια αλοιφές.

Η ιδέα για την πρώτη αστυνομική ιστορία τής ήρθε εύκολα, το

μόνο που χρειαζόταν ήταν έναν ήρωα, έναν ντετέκτιβ που δε θα έμοιαζε με τον Σέρλοκ Χολμς ούτε με τον δημοσιογράφο Ρουλεταμπίλ: ένα δικό της δημιούργημα. Κι έτσι γεννήθηκε ο Πουαρό, ένας κοντός, ευφυής Βέλγος με μεγαλοπρεπές όνομα: Ηρακλής. Έγραψε το πρώτο μυθιστόρημά της, το Η μυστηριώδης υπόθεση στο Στάιλς, το έστειλε σε έναν εκδότη και περίμενε.

Εκείνη την περιπέτεια του Πουαρό, όπως και κάποιες άλλες, την αφηγείται ο φίλος του, ο λοχαγός Χέιστινγκς, ο οποίος είχε γυρίσει τραυματίας από το μέτωπο. Το όνειρο του Χέιστινγκς ήταν να γίνει ντετέκτιβ σαν τον Σέρλοκ Χολμς, αλλά δεν τα κατάφερε γιατί ο Πουαρό αποδείχθηκε πιο ικανός. Ο αφηγητής περιγράφει τον παράξενο ντετέκτιβ ως κοντό, με κεφάλι σε σχήμα αυγού, που γέρνει στο πλάι, με καλοχτενισμένο μουστάκι, ντυμένο στην τρίχα.

Κι όμως, αυτός ο άνθρωπος, σημειώνει, με την εμφάνιση δανδή κατά τρόπο θλιβερό, ήταν κάποτε διάσημο στέλεχος της βελγικής αστυνομίας. Τώρα, ως ντετέκτιβ, έχει καταπληκτική διαίσθηση και κάνει θαύματα εξιχνιάζοντας τις πιο δύσκολες εγκληματικές υποθέσεις που αδυνατεί να διαλευκάνει η αστυνομία.

Ύστερα από δύο χρόνια ο εκδότης κάλεσε την Κρίστι να υπογράψει συμβόλαιο. Το 1920 το βιβλίο εκδόθηκε στην Αμερική και το 1921 στην Αγγλία και η φιλόδοξη συγγραφέας πετούσε από τη χαρά της. Το όνομα στο εξώφυλλο ήταν Άγκαθα Κρίστι, με αυτό έγινε διάσημη κι ας πήρε διαζύγιο από τον Άρτσιμπαλντ το 1928 – ήδη το 1919 απέκτησαν την κόρη τους, τη Ρόζαλιντ Μάργκαρετ Κλαρίσα (πέθανε το 2004).

Το 1934 εκδόθηκε το μυθιστόρημά της Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές, όπου ο Ηρακλής Πουαρό δίνει ένα ρεσιτάλ ευφυΐας, μα και κατανόησης των ανθρώπινων αισθημάτων και παθών. Η Κρίστι αρχίζει την ιστορία της παρουσιάζοντας τον ήρωά της κάπως κωμικό και λιγάκι γελοίο στην εμφάνιση –προκαλεί τα χαμόγελα όσων τον βλέπουν– και την τοποθετεί σε ένα τρένο που ταξιδεύει από τη Συρία στην Αγγλία μέσω Κωνσταντινούπολης – Τεργέστης – Καλέ. Ξαφνικά, λίγο μετά τα μεσάνυχτα, κάπου στο έδαφος της Γιουγκο-

σλαβίας, και ενώ το τρένο έχει σταματήσει σε ένα χιονισμένο τοπίο, ένας Αμερικανός επιβάτης βρίσκεται δολοφονημένος στην καμπίνα του: Κάποιος τον έχει μαχαιρώσει, μα το όπλο του εγκλήματος δε βρίσκεται.

Το θύμα λέγεται Σάμιουελ Ράτσετ και είναι ηλικιωμένος επιχειρηματίας με πολλά λεφτά, καλοντυμένος και αξιολύβαστος. Ο Πουαρό τον είχε συναντήσει και στη σύντομη συνομιλία τους εκείνος έδειχνε ανήσυχος και φοβισμένος, μάλιστα του ζήτησε να αναλάβει να τον προστατεύσει επειδή ένιωθε ότι απειλείται η ζωή του. Ωστόσο, ο Ράτσετ ήταν τόσο αντιπαθητικός, που ο Πουαρό αρνήθηκε και, χωρίς περιστροφές, του είπε κατάμουτρα πως δεν του άρεσε η φάτσα του.

Με την προτροπή του Βέλγου κυρίου Μπουκ, διευθυντή της εταιρείας των σιδηροδρόμων, φίλου του ντετέκτιβ, και τη βοήθεια ενός Έλληνα γιατρού, του δρος Κωνσταντίνου, ο Πουαρό προσπαθεί να εξιχνιάσει το έγκλημα, αλλά διαπιστώνει πως ο επιχειρηματίας ήταν τόσο κακός άνθρωπος και είχε τόσους εχθρούς, που οι ύποπτοι είναι πάρα πολλοί – μια πανσπερμία ανθρώπων. Όλοι είχαν σοβαρούς λόγους να τον βγάλουν από τη μέση. Πρόκειται για τον Βρετανό γραμματέα του θύματος Χέκτορ Μακουίν, την Αγγλίδα γκουβερνάντα Μέρι Ντέμπεναμ, τον συνταγματάρχη Μάλκολμ Άρμπαθνοτ, τη Ρωσίδα πριγκίπισσα Ντραγκομίροφ, τη Γερμανίδα Χίλντεγκαρντ Σμιντ, συνοδό της πριγκίπισσας, τον Ούγγρο διπλωμάτη κόμη Αντρένι, τη γυναίκα του, τη Σουηδέζα ιεραπόστολο Γκρέτα Όλσον, την Αμερικανίδα Κάρολιν Χάμπαρντ, που πήγε να δει την κόρη της στη Σμύρνη, τον Ιταλοαμερικανό Αντόνιο Φοσκαρέλι, περιοδεύοντα πλασιέ, τον Αμερικανό εμπορικό αντιπρόσωπο Σάιρους Χάρντμαν, τον Βρετανό Έντουαρντ Μάστερμαν, υπηρέτη του Σάμιουελ Ράτσετ, και τον Γάλλο Πιερ Μισέλ, φροντιστή του τρένου.

Αυτό που κάνει εντύπωση στον Πουαρό είναι τα πολλαπλά χτυπήματα στο σώμα του θύματος. Ο δράστης φαίνεται πως έκλεισε τα μάτια του και άρχισε να χτυπάει τον Ράτσετ παθιασμένα με το μαχαίρι. Μήπως τον σκότωσε κάποια γυναίκα κυριευμένη από μίσος; Και

αν τον εκτέλεσε κάποιος κακοποιός; Άραγε ο δολοφόνος είχε προηγούμενα με τον νεκρό; Το έγκλημα είναι έργο κάποιου μανιακού; Αυτό που πρέπει να κάνει ο Πουαρό είναι να ερευνήσει το παρελθόν αυτών των ανθρώπων, ώστε να εξετάσει τον χαρακτήρα τους, και επιπλέον να εξακριβώσει την πιθανή σχέση τους με το θύμα. Μόνο τότε θα καταφέρει να λύσει το μυστήριο. Έτσι, ψάχνοντας και ρωτώντας, ανακαλύπτει ένα κομμάτι χαρτί που αναφέρει το όνομα Ντέιζι Άρμστρογκ. Πρόκειται για ένα κοριτσάκι που το απήγαγε μια συμμορία στην Αμερική για να εισπράξει λύτρα και στη συνέχεια το σκότωσε.

Το όνομα του αρχηγού της συμμορίας των απαγωγέων ήταν Κασέτι. Ο άνδρας συνελήφθη, αλλά χάρη στα λεφτά του, με τα οποία δωροδοκούσε τους κατάλληλους ανθρώπους, κατόρθωσε να απαλλαγεί από την κατηγορία. Ύστερα άλλαξε όνομα και εξαφανίστηκε. Επομένως, ο νεκρός Ράτσετ είναι ο εξαφανισμένος Κασέτι. Ο γιατρός Κωνσταντίνου και ο Πουαρό συμφωνούν πως ο νεκρός ήταν παλιάνθρωπος και του άξιζε ο θάνατος. Όμως πρέπει να ξεκαθαρίσουν το θέμα της δολοφονίας του για λόγους ηθικής τάξης: τον σκότωσε κάποια αντίπαλη συμμορία ή μήπως το έγκλημα έγινε για προσωπικούς λόγους, δηλαδή το κίνητρο ήταν η εκδίκηση; Στην περίπτωση αυτή, ο εχθρός του νεκρού βρισκόταν μέσα στο τρένο και βρήκε την ευκαιρία και τον δολοφόνησε. Πώς, όμως, κατάφερε να εξαφανιστεί; Και, κυρίως, πού είναι τώρα;

Ύστερα βρίσκεται το όπλο του εγκλήματος; Πρόκειται για ένα φτηνό εγχειρίδιο με ίσια λεπίδα και ασφαλώς θα έχει τα δακτυλικά αποτυπώματα του δράστη. Ποιος είναι λοιπόν ο δολοφόνος;

Για τη συγγραφή του μυθιστορήματος η Κρίστι επηρεάστηκε βασικά από δύο γεγονότα. Καταρχάς, από την απαγωγή και τη δολοφονία το 1932 του μικρού γιου του θρυλικού Αμερικανού αεροπόρου Τσαρλς Λίντμπεργκ –το 1927 διέσχισε με το αεροπλάνο του τον Ατλαντικό Ωκεανό, αναχωρώντας από τη Νέα Υόρκη και φτάνοντας στο Παρίσι χωρίς στάση– και από τα ταξίδια της με το Οριάν Εξπρές στην Τουρκία, στη Συρία και στο Ιράκ από το 1928 ως το 1931, όπου

γνώρισε τον Μαξ Μαλόουν, τον δεύτερο σύζυγό της –τον παντρεύτηκε το 1930– και ορισμένα από τα πρόσωπα που πρωταγωνιστούν στην ιστορία.

Όπως συμβαίνει σε όλα τα έργα στα οποία πρωταγωνιστεί, ο Ηρακλής Πουαρό ανακρίνει αποτελεσματικά τους υπόπτους, θέτοντας σε λειτουργία τα εκπληκτικά «μικρά φαιά κύτταρα» του εγκεφάλου του και σαγηνεύοντας τους αναγνώστες. Η λύση του αινίγματος που σκέφτηκε ο δαιμόνιος Βέλγος βάσει των μαρτυριών που έχει συλλέξει είναι απρόσμενη και πρωτότυπη. Ωστόσο, με τη σύλληψη αυτής της ιδέας της Κρίστι διαφωνεί ο Ρέιμοντ Τσάντλερ, ο σπουδαίος Αμερικανός συγγραφέας με τη βρετανική παιδεία και κουλτούρα, ο οποίος στο εμβληματικό δοκίμιό του Η απλή τέχνη του φόνου σημειώνει ειρωνικά: «Τέτοιου είδους βιβλία θα εντυπωσιάσουν τα κοφτερά μυαλά. Ωστόσο, μόνο ένας ελαφρόμυαλος θα μπορούσε να μαντέψει τι έγινε».

Βεβαίως, οι κριτικοί θεωρούν το συγκεκριμένο μυθιστόρημα ένα από τα σημαντικότερα έργα της Άγκαθα Κρίστι. Η εφημερίδα *The Guardian* το έχει κατατάξει στα δέκα καλύτερά της, το τρίτο κατά σειρά, μετά το *The Murder of Roger Ackroyd* και το *Peril at the End House*, ενώ η ίδια η συγγραφέας το τοποθετεί τέταρτο, μετά το *And Then There Were None*, το *The Murder of Roger Ackroyd* και το *A Murder Is Announced*.

Θυμίζουμε πως η πρώτη κινηματογραφική μεταφορά του Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές έγινε το 1974 από τον Σίντνεϊ Λιούμετ, με τον Άλμπερτ Φίνεϊ στον ρόλο του Πουαρό, ενώ στην ταινία συμμετείχαν μεγάλα ονόματα, όπως ο Σον Κόνερι, η Ίγκριντ Μπέργκμαν, ο Άντονι Πέρκινς, η Βανέσα Ρενγκρέιβ (και ο ελληνικής καταγωγής Τζορτζ Κουλούρις ως γιατρός Κωνσταντίνου). Το 2017 το έργο σκηνοθετήσε ο Κένεθ Μπράνα, ο οποίος έπαιξε και τον Πουαρό. Στο καστ των ηθοποιών συμμετείχαν ο Τζόνι Ντεπ, η Μισέλ Φάιφερ, η Πενέλοπε Κρουζ, ο Γουίλεμ Ναφόε.

Η Άγκαθα Κρίστι καθιερώθηκε ως συγγραφέας αστυνομικής λογοτεχνίας από το πρώτο κιόλας μυθιστόρημά της και έγινε η δημο-

φιλέστερη και εμπορικότερη του είδους, μολονότι έγραψε με ψευδώνυμο και μερικά αισθηματικά μυθιστορήματα. Αργότερα, το 1971, της απονεμήθηκε από τη Βασιλική Αυλή της Βρετανίας ο τίτλος της *Dame* για την προσφορά της στη λογοτεχνία – ήδη είχε χαρακτηριστεί «βασίλισσα του εγκλήματος». Εκείνο το μυθιστόρημα καθιέρωσε επίσης τον Ηρακλή Πουαρό ως τον δημοφιλέστερο και ευφυέστερο ιδιωτικό ντετέκτιβ του κόσμου, εξαιρουμένων του Αυγούστου Ντιπέν, ήρωα του Έντγκαρ Άλαν Πόε, και του Σέρλοκ Χολμς, ήρωα του Άρθουρ Κόναν Ντόιλ.

Περίεργως, η Κρίστι γοητευόταν από τα παράξενα, τα ακατανόητα και τα μυστηριώδη περιστατικά που συνέβαιναν στον κόσμο. Τα σημαντικότερα γεγονότα της ζωής της τα αναφέρει στην αυτοβιογραφία της μαζί με την πληροφορία ότι χρησιμοποίησε ως ήρωες πρόσωπα από το περιβάλλον της ή πρόσωπα που γνώρισε στα ταξίδια της, όπως ακριβώς συνέβη και με το Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές. Εκεί εξομολογείται πως, όταν άρχισε να γράφει την πρώτη αστυνομική ιστορία της, δεν είχε καμία διάθεση να κάνει κριτική ή να σκεφτεί σοβαρά πάνω στην εγκληματικότητα. Ωστόσο, προσθέτει, η ιστορία αυτή με τους φόνους θα τελείωνε με ένα ηθικό δίδαγμα: θα ήταν η καταδίωξη του Κακού και ο θρίαμβος του Καλού.

Σίγουρα η Άγκαθα Κρίστι, η οποία πέθανε στις 12 Ιανουαρίου 1976 στο Ουίντερμπαρκ και ετάφη στον περίβολο τοπικής εκκλησίας, αποτελεί συγγραφικό φαινόμενο. Τα βιβλία της έχουν πουλήσει πάνω από 2 δισ. αντίτυπα παγκοσμίως (το πιο ευπώλητο είναι το *And Then There Were None*) και βρίσκεται πίσω μόνο από τον Σαίξπηρ και τη Βίβλο, ενώ μέχρι στιγμής έχει μεταφραστεί σε 103 γλώσσες. Οι παράξενες ιστορίες της εξακολουθούν να γοητεύουν χάρη στις πολλαπλές εκδοχές που επινοεί, στις ανατροπές, στο παιχνίδι γάτας και ποντικού που παίζει με τον αναγνώστη, τον οποίο επιχειρεί να παραπλανήσει, κάτι που συμβαίνει και με το Έγκλημα στο Οριάν Εξπρές, αλλά και στο αδιόρατο χιούμορ της. Τι άλλο παρά χιουμοριστική διάθεση φανερώνει η σκέψη της να βάλει 13 υπόπτους για φόνο να πονοκεφαλιάζουν με τα καμώματά τους τον

Πουαρό, τον αστείο ανθρωπάκο; Ας μην ξεχνάμε πως ο ντετέκτιβ με το κεφάλι σαν αυγό ξεσκεπάζει τον δράστη λέγοντας στους ακροατές του –στην τελευταία παράγραφο του βιβλίου– «εφόσον σας παρουσίασα τι ακριβώς συνέβη, έχω την τιμή να αποσυρθώ από την υπόθεση». Και είναι σαν να τους λέει περιπαικτικά: «Σας την έφερα!»

Φίλιππος Φιλίππου

Τα κυριότερα πρόσωπα του έργου

Ηρακλής Πουαρό

Βέλγος ντετέκτιβ, ιδιοφυής όσο και ιδιότροπος. Πασίγνωστος για το στριφτό μουστάκι του και την ακλόνητη πίστη του στη δύναμη της λογικής και της παρατήρησης. Επιστρέφει στη βάση του μετά την επιτυχή κατάληξη των ερευνών του στη Μέση Ανατολή. Ελπίζει σε λίγες ημέρες ηρεμίας και ξεκούρασης στο τρένο.

Κύριος Μπουκ

Διευθυντικό στέλεχος της εταιρείας που διαχειρίζεται το Οριάν Εξπρές και παλιός φίλος του Πουαρό. Τον βοηθά να εξασφαλίσει καμπίνα στο τρένο την τελευταία στιγμή και στη συνέχεια αναλαμβάνει να τον βοηθήσει στις έρευνες. Ανησυχεί διαρκώς για το καλό όνομα της εταιρείας.

Δρ Κωνσταντίνου

Έλληνας γιατρός, ταξιδεύει με το Οριάν Εξπρές έχοντας αναχωρήσει από την Αθήνα. Οι ιατροδικαστικές παρατηρήσεις του θέτουν αρχικά το πλαίσιο των ερευνών, στη διάρκεια των οποίων ο γιατρός βρίσκεται στο πλευρό του Πουαρό, επιχειρώντας να βοηθήσει στη διαλεύκανση του μυστηρίου.

Σάμιουελ Ράτσετ

Αμερικανός επιχειρηματίας, ταξιδεύει με το Οριάν Εξπρές επιστρέ-

φοντας από την Κωνσταντινούπολη. Στη διάρκεια του ταξιδιού προσεγγίζει τον Πουαρό, με τον οποίο είχε συναντηθεί τυχαία και στην Κωνσταντινούπολη, λέγοντάς του πως δέχεται απειλές για τη ζωή του, και επιχειρεί, ανεπιτυχώς, να πείσει τον Πουαρό να αναλάβει την προστασία του.

Χέκτορ Μακουίν

Αμερικανός, γραμματέας και συνοδός του Ράτσετ. Ακολουθεί τον εργοδότη του στα διάφορα ταξίδια του, όπου συχνά εκτελεί χρέη διερμηνέα. Ομιλητικός, δυναμικός χαρακτήρας, με οργανωτικές ικανότητες.

Έντουαρντ Μάστερμαν

Άγγλος, στην υπηρεσία του Ράτσετ. Κλασικός Βρετανός, φλεγματικός σε βαθμό απάθειας, αδιάφορος στην καλύτερη περίπτωση απέναντι στους ξένους, αλλά ιδιαίτερα αποτελεσματικός στη δουλειά του.

Κυρία Χάμπαρντ

Αμερικανίδα, επιστρέφει στην πατρίδα της από τη Σμύρνη, όπου είχε πάει να επισκεφθεί την κόρη της, τις εύστοχες προβλέψεις και γενικότερα την αυθεντία της οποίας έχει την τάση να μνημονεύει διαρκώς.

Μέρι Ντέμπεναμ

Αγγλίδα γκουβερνάντα, επιστρέφει στο Λονδίνο από τη Βαγδάτη για διακοπές. Έτυχε να συνταξιδεύει με τον Πουαρό και στο τρένο που τους έφερε στην Κωνσταντινούπολη, προτού συνταξιδέψουν και στο Οριάν Εξπρές. Δυναμικός αλλά και κάπως κλειστός χαρακτήρας.

Συνταγματάρχης Άρμπαθνοτ

Άγγλος, αδειούχος αξιωματικός του βρετανικού στρατού, ταξιδεύει με προορισμό το Λονδίνο. Νωρίτερα, είχε συνταξιδέψει με τον

Πουαρό και τη Μέρι Ντέμπεναμ στο τρένο από το Χαλέπι. Κλασικός στρατιωτικός, λιγομίλητος και ευθύς.

Πριγκίπισσα Ντραγκομίροφ

Ρωσίδα ευγενής, πολιτογραφημένη Γαλλίδα. Ταξιδεύει με προορισμό το Παρίσι, συνοδευόμενη από την υπηρεσία της. Αυστηρή και απαιτητική, θέλει τα πράγματα να γίνονται ακριβώς όπως τα έχει στον νου της, και με τον επιβλητικό χαρακτήρα της έχει τον τρόπο να το καταφέρνει.

Χίλντεγκαρντ Σμιντ

Γερμανίδα, συνοδός της πριγκίπισσας Ντραγκομίροφ. Λιγομίλητη, ίσως όχι ιδιαίτερα ευφυής, αλλά εξαιρετικά αποτελεσματική στη δουλειά της και πολύ πιστή στην κυρία της.

Σάιρους Χάρντμαν

Αμερικανός, ταξιδεύει για επαγγελματικούς λόγους στην Ευρώπη. Ντύνεται φανταχτερά, μιλά μεγαλόφωνα και γενικά βάζει τα δυνατά του να δικαιώσει τις εντυπώσεις των Ευρωπαίων συνταξιδιωτών του για το πώς φέρεται ένας κλασικός ταξιδιώτης από την απέναντι πλευρά του Ατλαντικού.

Κόμης Αντρενί

Ούγγρος διπλωμάτης, ταξιδεύει με τη νεαρή σύζυγό του επιστρέφοντας από την Κωνσταντινούπολη. Αριστοκράτης στην καταγωγή, κοσμοπολίτης και γοητευτικός. Ιδιαίτερα προστατευτικός απέναντι στη σύζυγό του.

Κόμισσα Αντρενί

Σύζυγος του Ούγγρου διπλωμάτη, συνοδεύει τον σύζυγό της στο ταξίδι του. Εντυπωσιακή γυναίκα, φροντίζει την εμφάνισή της και προσέχει τους τρόπους της. Κλειστός χαρακτήρας, σπάνια απομακρύνεται από το πλευρό του κόμη.

Αντόνιο Φοσκαρέλι

Πολιτογραφημένος Αμερικανός, Ιταλός στην καταγωγή. Αντιπρόσωπος αμερικανικής αυτοκινητοβιομηχανίας, ταξιδεύει με προορισμό το Μιλάνο. Ενθουσιώδης υπέρμαχος της νέας του πατρίδας, έχει μια τάση προς τη φλυαρία.

Γκρέτα Όλσον

Σουηδή ιεραπόστολος, ταξιδεύει με σκοπό την προώθηση του φιλανθρωπικού έργου της οργάνωσής της στην Εγγύς Ανατολή. Λιγομίλητη και ευαίσθητη, προτιμά να μην έχει πολλές επαφές με τους συνταξιδιώτες της.

Πιερ Μισέλ

Γάλλος, εργάζεται ως φροντιστής κλινάμαξας στην εταιρεία που διαχειρίζεται το Οριάν Εξπρές. Ευγενής και τυπικός, αποτελεσματικός στη δουλειά του, έχει χρόνια στην εταιρεία και έχει κερδίσει την εμπιστοσύνη και την εκτίμηση του κυρίου Μπουκ.

Μέρος Πρώτο
Τα δεδομένα

Ένας σημαντικός επιβάτης στο Εξπρές του Ταύρου

Η ώρα πλησίαζε πέντε, ένα χειμωνιάτικο πρωινό στη Συρία. Στην αποβάθρα στο Χαλέπι έστεκε το τρένο που στους σιδηροδρομικούς οδηγούς περιγραφόταν με στομφώδη τρόπο ως Εξπρές του Ταύρου. Αποτελούνταν από ένα βαγόνι κουζίνα και τραπεζαρία, ένα βαγόνι με κουκέτες και δύο απλά βαγόνια επιβατών.

Δίπλα στο σκαλοπάτι που οδηγούσε στο βαγόνι με τις κουκέτες στεκόταν ένας νεαρός Γάλλος υπολοχαγός, ένστολος και εντυπωσιακός, ο οποίος συζητούσε με έναν βραχύσωμο, αδύνατο άνδρα, φασκιωμένο με ένα κασκόλ, από τον οποίο τίποτε δε διακρινόταν πέρα από την άκρη μιας κατακόκκινης μύτης και τις δύο απολήξεις ενός μουστακιού στριμμένου προς τα πάνω.

Το κρύο ήταν τσουχτερό και αυτό το καθήκον τού κατευόδιου ενός διακεκριμένου επισκέπτη δεν ήταν ζηλευτό, όμως ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ εκτελούσε τον ρόλο του κατά τρόπο άψογο. Ευγενικές φράσεις αναδύονταν από τα χείλη του σε προσεγμένα γαλλικά. Όχι πως γνώριζε περί τίνος ακριβώς επρόκειτο. Κυκλοφορούσαν διάφορες φήμες, βεβαίως, όπως συμβαίνει πάντοτε σε τέτοιου είδους περιπτώσεις. Τις προηγούμενες ημέρες η διάθεση του στρατηγού –του δικού του στρατηγού– είχε παρουσιάσει σταδιακή επιδείνωση. Και έπειτα εμφανίστηκε αυτός ο άγνωστος Βέλ-

γος και, μάλιστα, ταξίδεψε από την Αγγλία, απ' ό,τι είχε ακουστεί. Μεσολάβησε μία εβδομάδα – μία εβδομάδα περιέργης έντασης. Στη συνέχεια, ορισμένα πράγματα συνέβησαν. Ένας υψηλά ιστάμενος αξιωματικός αυτοκτόνησε, ένας άλλος παραιτήθηκε – τα ανήσυχια πρόσωπα ξαφνικά έχασαν την ανησυχία τους, ορισμένα στρατιωτικά μέτρα προστασίας χαλάρωσαν. Και ο στρατηγός –του υπολοχαγού Ντιμπόσκ ο στρατηγός– έμοιαζε ξαφνικά δέκα χρόνια νεότερος.

Ο Ντιμπόσκ έτυχε να ακούσει ένα μέρος του διαλόγου μεταξύ του προϊσταμένου του και του ξένου. «Μας σώσατε, mon cher», δήλωσε ο στρατηγός, συναισθηματικά φορτισμένος, ενώ το πελώριο λευκό μουστάκι του έτρεμε καθώς μιλούσε. «Σώσατε την τιμή του γαλλικού στρατού... και αποτρέψατε μια φοβερή αιματοχυσία! Πώς μπορώ να σας ευχαριστήσω που αποδεχθήκατε το αίτημά μου; Κάνατε τόσο ταξίδι...»

Στα λόγια αυτά ο ξένος (ονόματι Ηρακλής Πουαρό) είχε δώσει μια απάντηση πρέπουσα, στην οποία περιλαμβανόταν η φράση «Ούτε λόγος, δεν έχω ξεχάσει ότι κάποτε μου σώσατε τη ζωή». Έτσι, ο στρατηγός είχε δώσει άλλη μία πρέπουσα απάντηση, χαρακτηρίζοντας ήσσανος σημασίας οποιαδήποτε παλαιότερη βοήθεια είχε προσφέρει, αναφερόμενος εκ νέου στη Γαλλία, στο Βέλγιο, στη δόξα, στην τιμή και σε τέτοιου είδους υψηλές αξίες, ενώ στη συνέχεια είχαν αγκαλιαστεί θερμά και η συζήτηση είχε λήξει.

Ως προς το ποιο ακριβώς ήταν το αντικείμενο της συζήτησης, ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ παρέμενε στο σκοτάδι, πάντως σε εκείνον είχε ανατεθεί το καθήκον να συνοδεύσει τον κύριο Πουαρό ως το Εξηπρές του Ταύρου και το καθήκον αυτό το εκτελούσε με όλη τη θέρμη που αρμόζει σε έναν νεαρό αξιωματικό με μια πολλά υποσχόμενη σταδιοδρομία μπροστά του.

«Σήμερα είναι Κυριακή», είπε ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ. «Αύριο, βράδυ Δευτέρας, θα βρίσκεστε στην Κωνσταντινούπολη».

Δεν ήταν η πρώτη φορά που είχε κάνει τη συγκεκριμένη διαπίστωση. Οι συζητήσεις στην αποβάθρα πριν από την αναχώρη-

ση ενός τρένου έχουν την τάση να αποδεικνύονται επαναλαμβανόμενες.

«Πράγματι», συμφώνησε ο κύριος Πουαρό.

«Αν δεν απατώμαι, σχεδιάζετε να παραμείνετε εκεί για μερικές ημέρες».

«Mais oui. Δεν έτυχε να επισκεφθώ άλλοτε την Κωνσταντινούπολη. Θα ήταν κρίμα να μην κάνω μια στάση και να την προσπεράσω... comme ça». Χτύπησε τα δάχτυλά του περιγραφικά. «Δε με πιέζει ο χρόνος... θα παραμείνω εκεί ως τουρίστας για μερικές ημέρες».

«Η Αγία Σοφία είναι ωραιότατη», σχολίασε ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ και ας μην την είχε δει ποτέ του.

Ένας παγερός άνεμος σάρωσε την αποβάθρα σφυρίζοντας. Οι δύο άνδρες ανατρίχιασαν. Ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ κατόρθωσε να ρίξει μια κλεφτή ματιά στο ρολόι απέναντι. Πέντε παρά πέντε... Υπομονή, ακόμη πέντε λεπτά!

Έχοντας την αίσθηση πως ο άλλος άνδρας είχε αντιληφθεί την κλεφτή ματιά, έσπευσε να μιλήσει πάλι.

«Ελάχιστοι άνθρωποι ταξιδεύουν αυτή την εποχή του χρόνου», είπε στρέφοντας το βλέμμα του στα παράθυρα της κλινάμαξας από πάνω τους.

«Πράγματι», συμφώνησε ο κύριος Πουαρό.

«Ας ελπίσουμε πως δε θα σας αποκλείσουν τα χιόνια ανεβαίνοντας στον Ταύρο!»

«Συμβαίνει συχνά;»

«Ενίστε ναι. Όχι φέτος όμως, όχι ακόμη».

«Ας το ελπίσουμε, λοιπόν», είπε ο κύριος Πουαρό. «Στην Ευρώπη φαίνεται πως επικρατεί σφοδρή κακοκαιρία».

«Ναι, κακοκαιρία. Στα Βαλκάνια έχει χιονίσει πολύ».

«Στη Γερμανία επίσης, απ' ό,τι έμαθα».

«Eh bien», έσπευσε να πει ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ, καθώς είχε την αίσθηση πως θα ακολουθούσε νέα παύση. «Αύριο βράδυ στις οκτώ παρά είκοσι θα βρίσκεστε στην Κωνσταντινούπολη».

«Ναι», είπε ο κύριος Πουαρό, προσθέτοντας κάπως απελπισμένα: «Η Αγία Σοφία έχω ακούσει πως είναι ωραιότατη».

«Θαυμάσια, πιστεύω».

Πάνω από τα κεφάλια τους το στόρι μιας κουκέτας παραμερίστηκε και μια νεαρή γυναίκα κοίταξε έξω.

Η Μέρι Ντέμπεναμ ελάχιστα είχε κοιμηθεί από τη στιγμή που αναχώρησε από τη Βαγδάτη την προηγούμενη Πέμπτη. Ούτε στο τρένο που τη μετέφερε στο Κιρκούκ ούτε στον ξενώνα στη Μοσούλη ούτε και χθες στο τρένο κοιμήθηκε καλά. Τώρα, μη αντέχοντας άλλο να παραμένει ξαπλωμένη και άγρυπνη στην πνιγηρή ατμόσφαιρα της υπερθερμασμένης κουκέτας της, σηκώθηκε και έριξε μια ματιά έξω.

Πρέπει να βρίσκονταν στο Χαλέπι. Αξιοθέατα μηδέν, φυσικά. Μονάχα μια μακριά, ανεπαρκώς φωτισμένη αποβάθρα, από κάποιο σημείο της οποίας ακούγονταν νηχοί, οργισμένοι διαπληκτισμοί στα αραβικά. Δύο άνδρες κάτω από το παράθυρό της συνομιλούσαν στα γαλλικά. Ο ένας ήταν Γάλλος αξιωματικός, ο άλλος ένας μικρόσωμος άνδρας με τεράστιο μουστάκι. Χαμογέλασε ελαφρά. Ποτέ άλλοτε δεν είχε δει άνθρωπο τόσο καλά τυλιγμένο με κασκόλ. Πρέπει να έκανε πολύ κρύο έξω. Αυτός ήταν και ο λόγος που θέρμαιναν τόσο υπερβολικά το τρένο. Προσπάθησε να κατεβάσει λίγο το παράθυρο, όμως εκείνο δεν εννοούσε να υποχωρήσει.

Ο φροντιστής του βαγκόν λι πλησίασε τους δύο άνδρες. Το τρένο ετοιμαζόταν να αναχωρήσει, τους είπε. Ο κύριος καλό θα ήταν να επιβιβαστεί σύντομα. Ο μικρόσωμος άνδρας έβγαλε το καπέλο του. Το κεφάλι του είχε σχήμα αυγού. Παρά τις έγνοιες της, η Μέρι Ντέμπεναμ χαμογέλασε. Ένας ανθρωπάκος με φαιδρή όψη. Το είδος του ανθρώπου που θα ήταν απολύτως αδύνατο να πάρει κανείς στα σοβαρά.

Ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ είχε αρχίσει τον αποχαιρετιστήριο λόγο του. Τον είχε προετοιμάσει από πριν και τον είχε φυλάξει για το τέλος. Ήταν ένας πολύ όμορφος, προσεγμένος λόγος.

Μη θέλοντας να μείνει πίσω, ο κύριος Πουαρό είχε ανταποδώσει κατά τον ίδιο τρόπο.

«En voiture, Monsieur», είπε ο φροντιστής του βαγκόν λι.

Δίνοντας την αίσθηση ενός απέραντου δισταγμού, ο κύριος Πουαρό επιβιβάστηκε στο τρένο. Ο φροντιστής τον ακολούθησε. Ο κύριος Πουαρό σήκωσε το χέρι του σε αποχαιρετισμό. Ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ χαιρέτησε στρατιωτικά. Το τρένο, με ένα απότομο τίναγμα, άρχισε να κινείται αργά.

«Enfin!» μουρμούρισε ο κύριος Ηρακλής Πουαρό.

«Μηρρρ», έκανε ο υπολοχαγός Ντιμπόσκ, συνειδητοποιώντας ότι κόντευε να ξυλιάσει...

«Voilà, Monsieur». Ο φροντιστής παρουσίασε με μια θεατρinίστικη χειρονομία την ομορφιά της κουκέτας του και τον προσεκτικό τρόπο με τον οποίο είχαν τακτοποιηθεί οι αποσκευές του. «Τη μικρή βαλίτσα του κυρίου την τοποθέτησα εδώ».

Το απλωμένο χέρι του υπέδειξε το σημείο. Ο Ηρακλής Πουαρό τοποθέτησε μέσα της ένα διπλωμένο σημείωμα.

«Merci, Monsieur». Ο φροντιστής πήρε τόνο κοφτό και επαγγελματικό. «Έχω τα εισιτήρια του κυρίου. Θα ήθελα και το διαβατήριο, παρακαλώ. Ο κύριος θα διακόψει το ταξίδι του στην Κωνσταντινούπολη, αν δεν απατώμαι;»

Ο κύριος Πουαρό το επιβεβαίωσε.

«Να υποθέσω πως δεν ταξιδεύει πολύς κόσμος;» ρώτησε.

«Όχι, κύριε. Έχω μόνο δύο επιβάτες ακόμη... αμφότεροι Άγγλοι. Έναν συνταγματάρχη από την Ινδία και μια νεαρή Αγγλίδα κυρία από τη Βαγδάτη. Θα χρειαστεί κάτι άλλο ο κύριος;»

Ο κύριος ζήτησε ένα μπουκαλάκι ανθρακούχο νερό.

Πέντε τα ξημερώματα είναι άβολη ώρα για να επιβιβαστεί κανείς σε τρένο. Απέμεναν ακόμη δύο ώρες ως την αυγή. Έχοντας πλήρη συναίσθηση ότι δεν είχε κοιμηθεί επαρκώς την προηγούμενη νύχτα, καθώς και της επιτυχούς ολοκλήρωσης μιας λεπτής

αποστολής, ο κύριος Πουαρό βολεύτηκε σε μια γωνιά και αποκοιμήθηκε.

Όταν ξύπνησε, η ώρα ήταν περασμένες εννέα και μισή. Κατευθύνθηκε αμέσως στο βαγόνι του εστιατορίου, αναζητώντας ένα φλιτζάνι ζεστό καφέ.

Εκείνη την ώρα στο βαγόνι υπήρχε μονάχα ένα άτομο, προφανώς η νεαρή Αγγλίδα την οποία είχε μνημονεύσει ο φροντιστής. Ήταν ψηλή, λεπτή και μελαχρινή, ηλικίας περίπου είκοσι οκτώ ετών. Ανάδιναν μια αύρα ψυχραιμης αποτελεσματικότητας ο τρόπος με τον οποίο έτρωγε το πρωινό της και ο τρόπος με τον οποίο ζήτησε από τον σερβιτόρο να της φέρει κι άλλον καφέ, στοιχεία που φανέρωναν άτομο που γνώριζε τον κόσμο και τα ταξίδια. Φορούσε ένα σκούρο ρούχο ταξιδιού, ραμμένο από κάποιο λεπτό υλικό, εξόχως κατάλληλο για τη θερμή ατμόσφαιρα του τρένου.

Ο κύριος Ηρακλής Πουαρό, καθώς δεν είχε κάτι καλύτερο να κάνει, διασκεδάζε παρατηρώντας τη χωρίς να φαίνεται ότι την παρατηρούσε.

Ήταν, όπως συμπέρανε, το είδος της νεαρής γυναίκας που μπορούσε να φροντίζει τον εαυτό της με απόλυτη ευκολία οπουδήποτε κι αν βρισκόταν. Διέθετε χάρη και αποτελεσματικότητα. Ο Πουαρό έβρισκε μάλλον ευχάριστη την αυστηρή κανονικότητα των χαρακτηριστικών του προσώπου της και την ντελικάτη απόχρωση της επιδερμίδας της. Του άρεσαν το στιλπνό μελαχρινό κεφάλι και το προσεγμένο κυματιστό μαλλί, όπως και το βλέμμα της, ψυχρό, απρόσωπο και γκριζό. Ήταν όμως, κατέληξε, ελαφρώς υπερβολικά αποτελεσματική για να την περιγράψει ως *jolie femme**, όπως θα έλεγε κι ο ίδιος.

Εκείνη τη στιγμή ακόμη ένα άτομο πέρασε στο βαγόνι του εστιατορίου. Επρόκειτο για έναν ψηλό άνδρα, ηλικίας μεταξύ σαράντα και πενήντα ετών, λεπτό, με καστανή επιδερμίδα και μαλλιά που είχαν αρχίσει να γκριζάρουν στους κροτάφους.

* Χαριτωμένη γυναίκα. (Σ.τ.Μ.)

«Ο συνταγματάρχης από την Ινδία», μονολόγησε ο Πουαρό.

Ο νεοφερμένος έκανε μια ελαφριά υπόκλιση στη νεαρή γυναίκα.

«Καλημέρα, δεσποινίς Ντέμπεναμ».

«Καλή σας μέρα, συνταγματάρχα Άρμπαθνοτ».

Ο συνταγματάρχης στεκόταν έχοντας ακουμπήσει την παλάμη του στην πλάτη της καρέκλας απέναντί της.

«Κάποια αντίρρηση;» ρώτησε.

«Εννοείται πως όχι. Καθίστε».

«Κοιτάξτε... ως γνωστόν, το πρωινό δεν είναι πάντοτε γεύμα στο οποίο οι άνθρωποι έχουν διάθεση για πολλά».

«Το ελπίζω. Πάντως δε δαγκώνω».

Ο συνταγματάρχης κάθισε.

«Μικρέ!» φώναξε, με κάπως υποτιμητικό τρόπο.

Παρήγγειλε αυγά και καφέ.

Το βλέμμα του στάθηκε για μια στιγμή πάνω στον Ηρακλή Πουαρό, όμως αμέσως μετά στράφηκε αλλού, αδιάφορα. Ο Πουαρό, διαβάζοντας σωστά το αγγλικό μυαλό, ήξερε πως ο άνδρας είχε σκεφτεί: *Είναι απλά κάποιος αναθεματισμένος ξένος.*

Γνήσιοι εκπρόσωποι του έθνους τους, οι δύο Άγγλοι δεν ήταν ιδιαίτερα ομιλητικοί. Αντάλλαξαν ορισμένα σύντομα σχόλια και κάποια στιγμή η νεαρή γυναίκα σηκώθηκε και επέστρεψε στην κουκέτα της.

Την ώρα του μεσημεριανού οι δυο τους πάλι μοιράστηκαν ένα τραπέζι, αδιαφορώντας ακόμη μια φορά πλήρως για τον τρίτο επιβάτη. Η συζήτησή τους ήταν περισσότερο ζωηρή απ' ό,τι στο πρωινό. Ο συνταγματάρχης Άρμπαθνοτ αναφέρθηκε στην Παντζάμπ και σποραδικά έκανε ορισμένες ερωτήσεις στη νεαρή γυναίκα σχετικά με τη Βαγδάτη, όπου, όπως έγινε σαφές, είχε εργαστεί ως γκουβερνάντα. Στην πορεία της συζήτησης διαπίστωσαν ότι είχαν ορισμένους κοινούς φίλους, γεγονός που τους έκανε περισσότερο φιλικούς και λιγότερο μαγκωμένους. Συζήτησαν για τον παλιόφιλο Τόμι Τάδε και για τον Τζέρι Δείνα. Ο συνταγματάρχης ρώτησε αν η

δεσποινίδα Ντέμπεναμ θα συνέχιζε το ταξίδι της προς την Αγγλία ή θα έκανε μια στάση στην Κωνσταντινούπολη.

«Όχι, συνεχίζω».

«Κρίμα δεν είναι;»

«Πέρασα από δω πριν από δύο χρόνια και σε εκείνο το ταξίδι έμεινα στην Κωνσταντινούπολη τρεις μέρες».

«Α, μάλιστα. Επιτρέψτε μου να πω ότι πολύ χαίρομαι που συνεχίζετε, καθώς το ίδιο προτίθεμαι να κάνω κι εγώ».

Προχώρησε σε μια μάλλον αδέξια ελαφριά υπόκλιση, κοκκινίζοντας ελαφρά στην πορεία.

Είναι ευαίσθητος ο συνταγματάρχης μας, σκέφτηκε ο Πουαρό, που διασκέδαζε με την όλη κατάσταση. Το τρένο είναι επικίνδυνο όπως ένα ταξίδι στη θάλασσα!

Η δεσποινίς Ντέμπεναμ απάντησε άτονα πως αυτό ήταν ιδιαιτέρως ευχάριστο. Ο τρόπος της ήταν ελαφρώς σφιγμένος.

Ο συνταγματάρχης, όπως παρατήρησε ο Ηρακλής Πουαρό, τη συνόδευσε πίσω στην κουκέτα της. Αργότερα, το τρένο πέρασε από το εντυπωσιακό τοπίο της οροσειράς του Ταύρου. Όπως κοιτούσαν από ψηλά τις Κιλίκιες Πύλες, όρθιοι στον διάδρομο, πλάι πλάι, η νεαρή γυναίκα ξαφνικά αναστέναξε. Ο Πουαρό στεκόταν κοντά τους και την άκουσε να μουρμουρίζει...

«Είναι πανέμορφα! Μακάρι... μακάρι...»

«Ναι;»

«Μακάρι να μπορούσα να το χαρώ!»

Ο Άρμπαθνοτ δεν απάντησε. Η τετράγωνη γραμμή του σαγονιού του έμοιαζε κάπως αυστηρότερη και βλοσυρότερη.

«Ειλικρινά, εύχομαι να μην έπρεπε να εμπλακείτε σε αυτή την ιστορία», είπε.

«Σωπάστε, σας παρακαλώ! Σωπάστε!»

«Α! Δεν πειράζει». Έριξε μια ελαφρώς ενοχλημένη ματιά προς τη μεριά του Πουαρό. Κατόπιν, συνέχισε. «Όμως δε μου αρέσει η σκέψη ότι είστε γκουβερνάντα... έρμαιο των διαθέσεων τυραννικών μανάδων και των κουραστικών, κακομαθημένων παιδιών τους».

Εκείνη γέλασε, με μια υποψία απουσίας ελέγχου στον ήχο που έκανε.

«Α! Μην σκέφτεστε τέτοια πράγματα. Η ταλαίπωρη και αδικημένη γκουβερνάντα είναι ένας μάλλον υπερβολικός μύθος. Σας διαβεβαιώνω πως οι γονείς είναι εκείνοι που φοβούνται εμένα».

Δε μίλησαν περισσότερο. Ο Άρμπαθνοτ ίσως ντράπηκε για το ξέσπασμά του.

«Αλλόκοτη αυτή η μικρή κωμωδία που παρακολουθώ εδώ», μονολόγησε ο Πουαρό σκεφτικός.

Έμελλε η σκέψη αυτή να επιστρέψει στο μυαλό του αργότερα.

Έφτασαν στο Ικόνιο εκείνη τη νύχτα γύρω στις έντεκα και μισή. Οι δύο Άγγλοι ταξιδιώτες κατέβηκαν για να ξεμουδιάσουν και βάλθηκαν να βηματίζουν πέρα δώθε στη χιονισμένη αποβάθρα.

Ο Πουαρό αρκέστηκε να παρακολουθεί την κίνηση του σταθμού πίσω από το τζάμι ενός παραθύρου. Περίπου δέκα λεπτά αργότερα, όμως, αποφάσισε πως μια ανάσα καθαρού αέρα τελικά ίσως να μην ήταν και τόσο κακή ιδέα. Προετοιμάστηκε με προσοχή, καθώς τυλίχτηκε με κάμποσα πανωφόρια και κασκόλ, ενώ προστάτηψε τα περιποιημένα μποτάκια του φορώντας γαλότσες. Έτσι ντυμένος, κατέβηκε με προσοχή στην αποβάθρα και άρχισε να περπατά κατά μήκος της. Προχώρησε πέρα από την ατμομηχανή.

Οι φωνές ήταν εκείνες που τον έκαναν να αντιληφθεί την παρουσία των δύο απροσδιόριστων μορφών που στέκονταν στη σκιά ενός βαγονιού. Ο Άρμπαθνοτ ήταν εκείνος που μιλούσε.

«Μέρι...»

Η κοπέλα τον διέκοψε.

«Όχι τώρα! Όχι τώρα! Όταν τελειώσουν όλα! Όταν θα το έχουμε αφήσει πίσω μας... τότε...»

Ο Πουαρό έκανε διακριτικά μεταβολή. Απόρησε.

Υπό άλλες συνθήκες, μετά βίας θα αναγνώριζε την ψύχραιμη, μετρημένη φωνή της δεσποινίδος Ντέμπεναμ...

«Παράξενο...» μονολόγησε.

Την επόμενη μέρα αναρωτήθηκε μήπως οι δυο τους είχαν μα-

λώσει. Μιλούσαν ελάχιστα. Ο Πουαρό είχε την αίσθηση πως η κοπέλα έμοιαζε ανήσυχη. Μαύροι κύκλοι είχαν σχηματιστεί κάτω από τα μάτια της.

Η ώρα ήταν περίπου δύο και μισή το απόγευμα, όταν το τρένο σταμάτησε. Κεφάλια ξεπρόβαλαν από τα παράθυρα. Μια ομάδα ανδρών είχε συγκεντρωθεί στο πλάι της γραμμής· κοιτούσαν και έδειχναν κάτι από το βαγόνι του εστιατορίου.

Ο Πουαρό έγειρε προς τα έξω και μίλησε στον φροντιστή του βαγκόν λι, ο οποίος περνούσε με γοργό βήμα από εκεί. Ο άνδρας απάντησε, ο Πουαρό έκανε να μαζευτεί και, όπως γύρισε, παραλίγο να συγκρουστεί με τη Μέρι Ντέμπεναμ, η οποία στεκόταν ακριβώς πίσω του.

«Τι συμβαίνει;» ρώτησε κάπως ξέπνοια, στα γαλλικά. «Γιατί σταματάμε;»

«Τίποτε το ιδιαίτερο, δεσποινίς. Κάτι έπιασε φωτιά κάτω από το βαγόνι του εστιατορίου. Τίποτε σοβαρό. Η φωτιά έσβησε. Τώρα επισκευάζουν τη ζημιά. Δε διατρέχουμε τον παραμικρό κίνδυνο, σας βεβαιώ».

Εκείνη έκανε μια μικρή, κοφτή χειρονομία, σαν να απέρριπτε την ιδέα του κινδύνου ως κάτι απολύτως ασήμαντο.

«Ναι, ναι, το καταλαβαίνω αυτό. Μα... ο χρόνος!»

«Ο χρόνος;»

«Ναι, θα έχουμε καθυστέρηση».

«Αυτό είναι πιθανό... ναι», συμφώνησε ο Πουαρό.

«Μα δεν έχουμε περιθώριο για καθυστέρηση! Το τρένο κανονικά φτάνει στις επτά παρά πέντε και μετά θα πρέπει κάποιος να διασχίσει τον Βόσπορο προκειμένου να προλάβει το Οριάν Εξπρές που αναχωρεί από την απέναντι όχθη στις εννέα. Αν έχουμε μία ή δύο ώρες καθυστέρηση, θα χάσουμε το τρένο».

«Δεν αποκλείεται...» παραδέχτηκε ο Πουαρό.

Την κοίταξε με περιέργεια. Η παλάμη που ήταν πιασμένη από τη λαβή του παραθύρου δεν ήταν ολότελα σταθερή, ενώ και τα χείλη της έτρεμαν ελαφρά.

«Τόσο σημαντικό είναι το ζήτημα αυτό για εσάς, δεσποινίς;» ρώτησε.

«Ναι. Ναι, είναι. Πρέπει... πρέπει να προλάβω εκείνο το τρένο».

Του γύρισε την πλάτη και προχώρησε στον διάδρομο, όπου συνάντησε τον συνταγματάρχη Άρμπαθνοτ.

Άδικα, πάντως, ανησύχησε. Δέκα λεπτά αργότερα το τρένο συνέχισε το ταξίδι του. Έφτασε στο προάστιο του Χαϊντάρ Πασά με καθυστέρηση μόλις πέντε λεπτών, έχοντας καλύψει χρόνο στη διαδρομή.

Ο Βόσπορος ήταν ανταριασμένος και ο Πουαρό δεν απόλαυσε τον διάπλου. Χωρίστηκε από τους συνταξιδιώτες του και δεν τους ξαναείδε.

Φτάνοντας στη Γέφυρα του Γαλατά, πήρε ταξί και κατευθύνθηκε γραμμή προς το ξενοδοχείο Τοκατλιάν.

*Ο δολοφόνος βρίσκεται εδώ, μαζί μας...
Είναι στο τρένο αυτή τη στιγμή...*

Λίγο μετά τα μεσάνυχτα, το φημισμένο Οριάν Εξπρές ακινητοποιείται από μια χιονοθύελλα στη μέση του πουθενά. Το πρωί, ο εκατομμυριούχος Σάμιουελ Έντουαρντ Ράτσετ βρίσκεται μαχαιρωμένος στο κρεβάτι του. Η πόρτα του κουπέ του είναι κλειδωμένη από μέσα. Ο δολοφόνος του είναι ένας από τους συνταξιδιώτες του...

Ο Ηρακλής Πουαρό, παγιδευμένος κι αυτός στο τρένο, επιχειρεί να λύσει το μυστήριο. Ανάμεσα στους επιβάτες υπάρχουν πολλοί άνθρωποι που είχαν λόγους να μισούν τον Ράτσετ. Ποιος απ' όλους είναι ο δολοφόνος; Άραγε σχεδιάζει να χτυπήσει ξανά;

Ένα ταξίδι με το πιο πολυτελές τρένο του κόσμου εξελίσσεται σ' ένα αγωνιώδες μυστήριο – και σ' ένα από τα πιο δημοφιλή έργα της Άγκαθα Κρίστι, που διαβάστηκε από εκατομμύρια αναγνώστες και μεταφέρθηκε επανειλημμένα στον κινηματογράφο και στην τηλεόραση.

2 ΔΙΣΕΚΑΤΟΜΜΥΡΙΑ ΑΝΤΙΤΥΠΑ

Εκδόσεις ΨΥΧΟΓΙΟΣ
www.psychogios.gr

ΚΩΔ. ΜΗΧΡΗΣ: 22230

ΓΙΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΕΣ ΜΕ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ